

11.09.2017

Asia/9

§ 798

F 27.9.2017, Den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen om hänsyn till hörselskadade och döva

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade föreslå stadsfullmäktige följande:

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Leila Oravisto, projektplanerare, telefon: 310 36103
leila.oravisto(a)hel.fi

Bilagor

1 Ledamoten Björn Månssons motion

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Björn Månsson och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska göra upp ett helhetsprogram som beaktar hörselskadade och döva. Helhetsprogrammet borde innehålla åtminstone följande ärenden:

1. en möjlighet att boka tid på hälsostationerna och kontakta nödcentralen med hjälp av sms
2. induktionsslingor som norm i nya allmänna byggnader och utvalda hyreshus
3. användning av skrivtolkar på möten för allmänheten, vid sidan av teckenspråkstolkning

11.09.2017

4. mahdollisuus saada aina tarvittaessa kirjallinen tieto postitse viranomaisten toimista
5. mahdollisuus kahdensuuntaiseen viestintään verkkopalveluissa
6. verkkoyhteisö vastauksien tueksi
7. desibelnormit yleisissä tiloissa, jotka poistaa terävä ääni, joka häiritsee kuulokoneita.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredraganden hänvisar till de givna utlåtandena och konstaterar att man via stadens e-tjänster kan boka tid till en del av hälsostationernas tjänster, bl.a. till vaccinationer, injektioner, avlägsnande av suturer och vissa av socialvårdens tjänster. Hälsostationerna i Tölö, Vallgård och Nordsjö kan kontaktas elektroniskt. Tjänsterna fungerar också med smarttelefon. De elektroniska tidsbokningstjänsterna kommer att utvidgas ytterligare både inom hälsovården och inom socialvården.

Nödcentralsverket erbjuder möjligheten att skicka nödmeddelande per sms. Numret för nödmeddelanden fås från Nödcentralsverket, Kuuloliitto och Finlands dövas förbund. För att undvika ofog ges numret inte ut offentligt på webbplatsen.

Markanvändnings- och bygglagstiftningen förpliktar alla att bygga offentliga utrymmen så att de är tillgängliga med tanke på lyssnande. Lokaler med åskådarplatser, auditorier och andra samlingslokaler ska vara försedda med induktionsslingor eller andra ljudöverföringssystem. Snart färdigställs RT- och ST-kort för induktionsslingorna, vilket kommer att göra det lättare att skapa slingsystem.

Helsingfors stad har anvisningar för induktionsslingor utifrån vilka man i projektplaneringsskedet överväger vilka behov det finns för induktionsslingor. Staden ska utföra en utredning om servicebyggnadernas utrustning och starta ett projekt genom vilket man kan börja reparera lokalernas brister i hörseltillgänglighet.

I Helsingfors stads riktlinjer för tillgänglighet har det antecknats att evenemang som ordnas av staden ska vara tillgängliga och att de ska ordnas i tillgängliga lokaler. Delegationen för tillgänglighetsfrågor har antecknat som sitt mål att det ska uppgöras en anvisning om tillgänglighet för de evenemang som staden ordnar.

Frågan om att ge hänsyn till hörselskadade har varit på tapeten 2014 i en motion där man föreslog att fullmäktigesammanträdena skulle tolkas

11.09.2017

till teckenspråk. Då konstaterade man att teckenspråkstolkning skulle bli dyrt, men man lovade utreda möjligheten att regelbundet publicera videor på teckenspråk på stadens webbplats. Detta har genomförts och videoklippen kan ses på Helsingforskanalen (helsingforskanalen.fi).

Skrivtolkning i form av simultantolkning vid sidan av teckenspråkstolkning har hittills inte erbjudits på de evenemang som ordnats av staden. Det är möjligt att få automatisk texttolkning av videosändningar på engelska, men det finns ännu ingen automatisk tjänst på finska eller svenska. Staden erbjuder videor på teckenspråk på adressen www.helsingforsregionen.fi.

I Helsingfors har man redan utvecklat tjänster genom vilka man kan ge respons via webben. På Helsingfors stads webbplats (hel.fi/respons) kan man skicka respons samt läsa respons som andra skickat och de svar andra fått. Man kan också skicka feedback och frågor till staden via Facebook, Twitter och andra sociala medier. Där kan man också läsa de svar som getts. Staden använder sig också av Kerro kartalla-enkäter, möjligheten att ge respons via huvudstadsregionens servicekarta och stadsmiljösektorns responsidor.

På sin webbplats erbjuder staden möjligheter till tvåvägskommunikation. På stadens allmänna rådgivningssida finns en chatttjänst som fungerar i realtid och riktar sig till alla invånare och invandrare i Helsingfors (hel.fi/kanslia/virka-sv). Stadens e-tjänster inkluderar chattrådgivning för kunderna. Tjänsten är tillgänglig både via e-tjänstsidorna och via sidan Familjestöd som är avsedd för barnfamiljer. Social- och hälsovårdssektorns boenderådgivning kan också kontaktas via chatt. Chatttjänsterna kommer i fortsättningen att utvidgas till andra delar av webbplatsen.

Om bullernivån i lokaler finns lagstiftning som just nu håller på att förnyas, bland annat en förordning om byggnaders ljudmiljö.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
[kristiina.matikainen\(a\)hel.fi](mailto:kristiina.matikainen(a)hel.fi)
Leila Oravisto, projektplanerare, telefon: 310 36103
[leila.oravisto\(a\)hel.fi](mailto:leila.oravisto(a)hel.fi)

Bilagor

1 Ledamoten Björn Månssons motion

Sökande av ändring

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

11.09.2017

Asia/9

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kiinteistölautakunta 18.05.2017 § 263

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginhallitukselle on jätetty Björn Månssonin ja 14 muun valtuutetun valtuustoaloite kuulovammaisten ja huonokuuloisten huomioon ottamisesta. Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii kokonaisuohjelman kuulovammaisten erityistarpeiden huomioimisesta.

Maankäyttö- ja rakennusasetus (RakA 53 §) velvoittaa rakentamaan julkiset tilat esteettömiksi. Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 on määritelty ne tilat, joiden on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön.

Osana Helsinki kaikille -projektia on vuonna 2011 valmistunut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset -raportti. Raportissa on määritelty menettelytavat kaupungin rakennushankkeissa sen varmistamiseksi, että esteettömyys toteutuu sekä uudisrakennuksia että peruskorjauksia toteutettaessa. Kuulovammaisten ja huonokuuloisten erityistarpeiden huomioon ottaminen on osa esteettömyyden toteuttamista.

Kuulemiseen liittyviä esteitä voidaan poistaa tilojen oikein suunnitellulla äänenvaimennuksella (hälyisyyden poistaminen) ja kuulemisen vahvistamiseen liittyvillä järjestelmillä (kiinteä tai siirrettävä induktiosilmukka-järjestelmä).

Tilojen oikein suunniteltu ääniympäristö on tärkeä sekä kuulevien että erityisesti huonokuuloisten kannalta. Akustinen suunnittelu onkin oleellinen osa kaupungin rakennushankkeiden suunnittelussa. Kiinteistöviraston tilakeskus käyttää ammattitaitoisia akustiikkasuunnittelijoita rakennushankkeissa, jotta varmistetaan tilojen oikea ääneneristys ja myös äänenvaimennus. Suunnitteluosaamisen saaminen käyttöön varmistetaan valmisteilla olevalla akustiikkasuunnittelijoiden puitesopimuskilpailutuksella.

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskus on laatinut induktiosilmukkaohjeen, joka on valmistunut 2.4.2012. Ohjeen tavoitteena on ollut määrittellä laatutaso, jota noudatetaan kiinteistöviraston tilakeskuksen uudisrakennus- ja peruskorjaukshankkeissa. Tavoitteeksi on asetet-

11.09.2017

tu kaikkien julkisia palveluja tarjoavien kiinteistöjen keskeisten tilojen varustaminen induktiosilmukalla.

Induktiosilmukan suunnittelu ja laatukriteerit määritellään standardissa SFS-EN 60118:4-2014. Induktiosilmukasta on myös valmistumassa RT-kortti, joka tulee ohjaamaan järjestelmien suunnittelua ja toteutusta.

Helsingin kaupungin rakennushankkeissa on jo useiden vuosien ajan pidetty tavoitteena kuuloesteettömyyden toteuttamista osana esteettömyyttä. Tavoitteiden toteutumista selvitettiin vuonna 2016 teetetyllä tutkimuksella. QLu-niminen yritys selvitti pistokoeluntoisesta kuuden palvelurakennuksen induktiosilmukavarustuksen toimivuutta. Tulosten perusteella havaittiin, että useissa rakennuksissa oli puutteita kuuloammattisille tarkoitetuissa järjestelmissä.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen työtä jatkava kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus tulee toteuttamaan laajemman selvityksen palvelurakennusten varustamisesta ja käynnistämään projektin, jolla kuuloesteettömyyden puutteita ryhdytään korjaamaan. Uudisrakennus- ja perusparannuskohteissa varmistetaan oikean varustuksen toteuttaminen induktiosilmukkaohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi nykyisten rakennusten keskeisiä kokoontumistiloja (auditoriot, salit) ryhdytään varustamaan toimivalla induktiosilmukajärjestelmällä.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi
Anneli Nurmi, projektinjohtaja, puhelin: 310 86432
anneli.nurmi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.05.2017 § 144

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Björn Månssonin kuulovammaisten ja kuurojen huomioonottamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon, jossa valtuustoaloitteessa esitettyjen seikkojen osalta käsitellään vain terveysasemien ajanvarausta, kuten kaupunginkanslian kanssa on asiasta sovittu:

11.09.2017

"Sähköinen asiointi palvelee koko väestöä, myös kuulovammaisia ja kuuroja. Sosiaali- ja terveystieteiden sähköinen asiointi on koottu kaupungin yhteiseen asiointi.hel.fi -sivustoon.

Tällä hetkellä asiakkaat voivat varata sähköisesti ajan terveysasemien hoitajille erilaisiin rokotuksiin, injektioihin ja ompeleiden poistoon. Sosiaalihuollon palveluista asiakkaat voivat tällä hetkellä varata sähköisesti ajan perheoikeudellisten palvelujen isyyden tunnistamiseen. Sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon osalta ollaan sähköisiä ajanvarauspalveluja laajentamassa edelleen.

Töölön, Vallilan ja Vuosaaren terveysasemien asiakkaat voivat tällä hetkellä puhelinasioinnin lisäksi kertoa palveluntarpeestaan sähköisellä yhteydenottolomakkeella. Yhteydenottoihin vastataan muun muassa turvallisen viestinvälityksen kautta viimeistään seuraavana arkipäivänä, keskimäärin jo parin tunnin kuluessa sähköisen yhteydenoton tekemisestä. Sähköinen yhteydenottomalli on tarkoitus ottaa asteittain käyttöön myös muilla terveysasemilla.

Tässä palvelumallissa asiakkaille nimetään ammattilainen, joka toimii asiakkaan yhteyshenkilönä ja koordinoi asiakkaan palvelukokonaisuutta. Yhteyshenkilön saatuaan asiakas voi asioida sähköisesti yhteyshenkilön kanssa tietoturvallisen viestinvälityksen kautta. Tietoturallinen viestinvälitysmahdollisuus on jo nyt myös mahdollista muilla sähköisen asioinnin suostumuksen täyttäneillä asiakkailla palveluissa, joissa se on jo käytössä.

Terveydenhuollon sähköiseen asiointiin kuuluu myös mahdollisuus saada sms-viestejä ammattilaisilta, esim. laboratoriovastausten saamista tai muuta lyhyttä ohjeistusta varten. Sms-ajanvarausmuistutukset ovat käytössä sosiaali- ja terveystieteiden osastossa useissa palveluissa.

Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen uudistamiseen liittyen kehitetään sähköisiä palveluja viraston digisuunnitelman mukaisesti. Edellä mainittuja sähköisen ajanvaraamisen mahdollisuuksia laajennetaan ja lisätään myös kaksisuuntaisen kommunikoinnin mahdollisuuksia, chat-palvelua, jossa on mahdollista asioida kirjoittaen. Tällä hetkellä chat-palvelun käytön mahdollisuus on äitiys- ja lastenneuvolapalveluissa sekä asumisneuvonnassa."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Lindén, atk-asiantuntija, puhelin: 310 76449
anne.linden(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 171

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Björn Månsson ja 14 valtuutettua esittävät aloitteessa, että kaupunki tekee kokonaisuohjelman, joka sisältää ainakin seuraavat asiat:

1. Mahdollisuus varata aika terveysasemille ja asioida henkilökunnan kanssa tekstiviestin avulla
2. Induktiosilmukat vaatimukseksi uusissa julkisissa rakennuksissa ja vuokrattavissa rakennuksissa
3. Kirjoitustulkkien ja viittomakielen tulkkien käyttö yleisötilaisuuksissa
4. Mahdollisuus saada tarpeen vaatiessa kaupungin viranomaiselta tieto kirjallisena postin välityksellä
5. Mahdollisuus kahdensuuntaiseen kommunikointiin verkkopalveluissa
6. Palautteenantomahdollisuus verkon kautta
7. Desibelinormien kehittäminen yleisille tiloille, jotka ehkäisevät kovia ääniä. Kovat äänet häiritsevät kuulolaitteen käyttäjiä.

Lainsäädäntö ja kuulovammaisuutta koskevat rakentamismääräykset

Hyvät kuunteluominaisuudet ovat kommunikoinnin perusedellytys. Hyvässä kuunteluympäristössä kaikki voivat kuulla vaivattomasti, mutta erityisen tärkeitä hyvät kuunteluolosuhteet ovat huonokuuloiselle.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja Rakennusasetus (RakA/1994) velvoittavat rakentamaan julkiset tilat kuuntelun kannalta esteettömiksi.

Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 annetun määräyksen mukaan katsomoiden, auditorioiden, juhla-, kokous- ja ravintolasalien, opetussalien ja -luokkien ja vastaavien kokoontumistilojen on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön. Näihin tiloihin asennetussa äänentoistojärjestelmässä tulee olla myös induktiosilmukka tai muu äänensiirtojärjestelmä.

Induktiosilmukan suunnittelu, laatukriteerit, testaus ja merkinnät määritellään yksityiselitteisesti standardissa SFS-EN 60118:4-2014.

Induktiosilmukoista on myös valmistumassa RT- ja ST-kortit, jotka tulevat valmistuttuaan helpottamaan silmukajärjestelmien toteutusta.

Mahdollisuus varata aika terveysasemille ja asioida henkilökunnan kanssa tekstiviestin avulla

Helsingin kaupungin työterveyshuoltoon voi jo tällä hetkellä varata ajan tekstiviestillä. Espoon kaupungilla on ollut jo muutaman vuoden ajan mahdollisuus varata aika terveysasemalle tekstiviestin avulla.

Induktiosilmukat vaatimukseksi uusissa julkisissa rakennuksissa ja vuokrattavissa rakennuksissa

Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 annetun määräyksen mukaan katsomoiden, auditorioiden, juhla-, kokous- ja ravintolasalien, opetussalien ja -luokkien ja vastaavien kokoontumistilojen on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön. Näihin tiloihin asennetussa äänentoistojärjestelmässä tulee olla myös induktiosilmukka tai muu äänensiirtojärjestelmä.

Helsingin kaupungilla on induktiosilmukkaohje, jonka mukaan hankesuunnitteluvaiheessa tulee selvittää:

- missä tiloissa silmukkaa tarvitaan
- miten asennettavat silmukat vaikuttavat tilojen keskinäiseen sijoitukseen (uudisrakennuksissa)
- mikä silmukajärjestelmä soveltuu parhaiten kuhunkin tilaan tai tilaryhmään
- miten tulevat silmukat vaikuttavat rakenne-, sähkö- ja lvi-suunnitelmiin

Tilakeskus teetti vuonna 2016 selvityksen olemassa olevien rakennusten (kouluja, päiväkoteja, kulttuurialan rakennuksia) varustuksesta kuulolaisella QLU-yrityksellä. Tulosten perusteella useissa rakennuksissa oli puutteita kuulovammaisille tarkoitetuissa järjestelmissä. Tilakeskus tulee toteuttamaan laajemman selvityksen palvelurakennusten varustuksesta ja käynnistää projektin, jolla kuuloesteettömyyden puutteita ryhdytään korjaamaan. Keinoja tähän ovat nykyisten rakennusten keskeisten tilojen (salit, auditoriot) varustaminen toimivalla induktiosilmukalla sekä oikean varustuksen varmistaminen käynnissä olevin perusparannus- ja uudisrakennushankkeiden yhteydessä. Hankkeiden suunnittelusta vastaaville projektinjohtajille järjestetään koulutusta suunnitteluun ja valvontaan.

Induktiosilmukalla varustetut tilat on merkittävä SFS-EN 60118-4 standardissa määriteltyjä käytäntöjä noudattaen. Induktiosilmukalla varustetut tilat varustetaan eurooppalaisen ETSI EN 301 462 -standardin mukaisella symbolilla, jolla käyttäjille tiedotetaan induktiivisen kuuntelun

11.09.2017

Asia/9

mahdollisuus-desta. Tila varustetaan kuuluvuuskartalla (SFS-EN 60118-4 -standar-di) , jolloin asiakkaat tietävät valita istumapaikkansa silmukan kuulumisen kannalta paremmilta paikoilta. Kartan tulee esittää esimerkiksi värillä kuuluvuuden kannalta eritasoiset tilan alueet. Kartta sijoitetaan jokaisen yleisön käytössä olevan kulku-aukon välittömään läheisyyteen. Tavoitteena on, että eri tilojen kuuluvuuskartat saadaan näkyviin myös Pääkaupunkiseudun palvelukartalle.

Kirjoitustulkkien ja viittomakielen tulkkien käyttö yleisötilaisuuksissa

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksiin on kirjattu, että kaupungin järjestämät tilaisuudet ovat esteettömiä ja ne järjestetään esteettömissä tiloissa. Esteettömyys lisätään vaatimukseksi myös yksityisten järjestäjien / tilojen vuokralaisten vuokra- ja/tai muussa sopimusvaiheessa kaupungin kanssa. Tällä tarkoitetaan sitä, että tapahtuman järjestäjä varmistaa tilaisuuden esteettömyyden olemassa olevien puitteiden rajoissa.

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta on kirjannut tavoitteeksi, että kaupungin järjestämien tilaisuuksien esteettömyydestä laaditaan ohje.

Mahdollisuus saada tarpeen vaatiessa kaupungin viranomaiselta tieto kirjallisena postin välityksellä

Tämä ehdotus kuuluu hyvään hallintotapaan ja täytyy ottaa yleiseksi käytännöksi kaupungin eri toimialoilla.

Mahdollisuus kahdensuuntaiseen kommunikointiin verkkopalveluissa

Tällä varmaankin tarkoitetaan mahdollisuutta saada vastaus palautteeseen tai verkossa jätettyyn viestiin. Ainakin palvelukartalla tällainen mahdollisuus jo on.

Palautteenantomahdollisuus verkon kautta

Helsingissä on jo kehitetty tällaisia palveluja mm. Helsingin kaupungin pääsivuilla on palautteenantomahdollisuus, Kerro kartalla –kyselyt, pääkaupunkiseudun palvelukartan palautteenantomahdollisuus sekä rakennusviraston palautesivut.

Desibelinormien kehittäminen yleisille tiloille, jotka ehkäisevät kovia ääniä. Kovat äänet häiritsevät kuulolaitteen käyttäjiä

Tilojen melutasoista säädetään kahdessa asetuksessa (muu kuin työterveyteen liittyvä sääntely) ja Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa C1, jota ollaan parhaillaan uudistamassa (asetus rakennuksen ääniympäristöstä).

11.09.2017

Asia/9

-
- Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista VNp993/1992 3 §
  - Asumisterveysasetus 545/2015 12 §
  - SRMKC1-1998, taloteknisten laitteiden äänitasot

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566